

Obsah

Předmluva	11
Úvod	13
A. DUŠEVNÍ NEMOC A SPOLEČNOST	
1. Duševní nemoc a společnost	17
1.1. Duševní nemoc a vývoj názorů společnosti na ni	18
1.2. Modely duševních a behaviorálních poruch	24
2. Značkovací proces a postavení duševně nemocného ve společnosti	29
2.1. Značkovací proces	29
2.2. Postavení duševně nemocného ve společnosti	32
3. Možnosti zneužití psychiatrie	35
3.1. Chybná diagnóza	36
3.2. Porušení etických norem v psychiatrii, zejména ve znalecké činnosti	41
3.3. Vědomá spolupráce psychiatrů s represivními orgány	42
4. Ochrana a podpora duševního zdraví v České republice	44
4.1. Snaha o řešení ochrany a podpory duševního zdraví ze strany státních orgánů a odborných institucí	44
4.2. Snaha o řešení ochrany a podpory duševního zdraví ze strany veřejnosti	46
5. Práva nemocných	54
5.1. Základní občanská práva	54
5.2. Práva duševně nemocných	57
Seznam literatury (k části A)	60
Seznam nejdůležitějších deklarací týkajících se lidských práv nemocných	62
Příloha č. 1: Práva pacientů	63

B. DUŠEVNÍ NEMOC A PRÁVNÍ PŘEDPISY

Úvod	67
1. Právní předpisy a jejich publikace	69
1.1. Základní druhy právních předpisů	69
1.2. Publikace právních předpisů	70
2. Styk lékaře s nemocným a právní předpisy, jež s ním souvisejí	71
2.1. Etické aspekty	71
2.2. Poučení nemocného a jeho rodiny	78
2.3. Souhlas nemocného	81
2.4. Povinná mlčenlivost	87
2.4.1. Povinná mlčenlivost zdravotnických pracovníků	87
2.4.2. Povinná mlčenlivost soudních znalců	91
2.4.3. Povinná mlčenlivost ostatních pracovníků ve zdravotnictví	92
2.5. Právní odpovědnost zdravotnických pracovníků a zařízení	93
Seznam literatury	94
Seznam nejdůležitějších právních a dalších předpisů	95
3. Hospitalizace v psychiatrickém lůžkovém zařízení	96
3.1. Hospitalizace bez souhlasu duševně nemocného	99
3.2. Hospitalizace se souhlasem duševně nemocného	111
3.3. Povinné léčení protialkoholní a protitoxikomanické	112
3.4. Ochranné léčení	113
3.5. Jiné druhy nedobrovolné psychiatrické hospitalizace	121
3.6. Sociální hospitalizace	121
Seznam literatury	124
Seznam nejdůležitějších právních předpisů	125
4. Výkon státní správy ve zdravotnictví	126
4.1. Státní správa	126
4.2. Správní právo	127
4.3. Úkoly odvětví státní zdravotní správy	128
Základní právní předpisy platné ve zdravotnictví k 31. 12. 1995	129
4.4. Administrativní akty	133
4.5. Odpovědnost za přestupky	137
4.6. Stížnosti občanů	138
4.7. Stížnosti duševně nemocných	139
4.8. Způsobilost občana jednat ve správním řízení	141
Seznam literatury	142
Další právní předpisy (citované v kap. 4)	142

5. Způsobilost k právním úkonům podle občanského zákoníku	143
5.1. Základní pojmy z občanského práva ve vztahu k duševní poruše	144
5.2. Posuzování způsobilosti k právním úkonům u osob trpících duševní poruchou	146
5.3. Některé další otázky občanskoprávní	152
Seznam literatury	155
Seznam nejdůležitějších právních předpisů	156
6. Některé další právní otázky duševně nemocných	157
6.1. Posuzování zdravotní způsobilosti k řízení motorového vozidla	157
6.2. Posuzování zdravotní způsobilosti k držení zbraně a nošení střeliva	161
6.3. Posuzování zdravotní způsobilosti k výkonu služby v ozbrojených sborech České republiky	163
6.3.1. Posuzování zdravotní způsobilosti k výkonu služby v Armádě České republiky	164
6.3.2. Posuzování zdravotní způsobilosti k výkonu služby v Policii České republiky	170
6.3.3. Posuzování zdravotní způsobilosti k výkonu služby v dalších ozbrojených sborech	171
6.4. Umělé přerušení těhotenství a duševní porucha	173
6.5. Umělá sterilizace a duševní porucha	174
6.6. Volební právo a duševní porucha	175
6.7. Korespondence osob hospitalizovaných v psychiatrických lůžkových zařízeních	176
Seznam nejdůležitějších právních předpisů	176
7. Rodinné právo a duševní porucha	178
7.1. Manželství a duševní porucha	178
7.2. Výkon rodičovských práv a povinností	179
Seznam nejdůležitějších právních předpisů	180
8. Pracovní právo a duševní porucha	181
8.1. Základní pojmy	181
8.2. Posudková činnost v psychiatrii	185
8.3. Posuzování bolesti, ztížení společenského uplatnění, průměrné doby nezbytného léčení a trvalých následků úrazů při odškodňování úrazů a nemocí z povolání	186
8.3.1. Posuzování bolesti a ztížení společenského uplatnění	186
8.3.2. Posuzování průměrné doby nezbytného léčení a trvalých následků úrazu	190
Seznam nejdůležitějších právních předpisů	191

9. Trestní právo a duševní porucha	192
9.1. Základní pojmy	193
9.2. Nepříčetnost a zmenšená přičetnost	194
9.3. Znalecké vyšetření duševního stavu obviněného a svědka	198
9.3.1. Vyšetření duševního stavu obviněného	198
9.3.2. Vyšetření duševního stavu svědka	199
Seznam nejdůležitějších právních předpisů	199
10. Umisťování občanů trpících duševní poruchou	
do ústavů sociální péče	200
10.1. Některé základní pojmy z oblasti sociální péče	200
10.2. Ústavy sociální péče	201
10.3. Specifická problematika umisťování gerontů trpících duševní poruchou do ústavů sociální péče	204
Seznam literatury	206
Seznam nejdůležitějších právních předpisů	206
Příloha č. 2: Práva obyvatel DD (Charta obyvatel DD)	207
Autoři	209
Rejstřík	211

Poznámka: Autorem části kapitoly B.6.3. Posuzování zdravotní způsobilosti k výkonu služby v ozbrojených sborech České republiky je MUDr. Petr Krekule, CSc.